אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת שכט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"א אלול תר"ע - יפו
נמען: הגאון ר' משה קליירס, אב בית דין טבריה

דחיית חילוק הלכתי בעניין חיוב תרומות ומעשרות: לשון הרמב"ם 'בזמן שכל ישראל שם' מורה על המשך, ולא רק על הכניסה. הרב קוק מחזק את הרב קליירס בניהול הישיבה בטבריה נגד המלחשים, ובטוח שבינו לבין הרב נ' יהיה שלום אם אנשי השוק לא יתערבו.

עיקרי הדברים

- דיון בחיוב תרומות ומעשרות.
- תמיכה בישיבת טבריה.
- שלום בין תלמידי חכמים.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"א אלול תרע"ן. [כ"א אלול תר"ע (1910)]

שלו'[4] רב וברכת השנים לכבוד ידיד יקר מפנינים. הרב הגאון החו"ב[5] סוע"ה[6] כליל תפארת תוי"ר[7] טהורה מוהר"ר[8] משה קליערס [הרב משה קליערס, רב הקהילה האשכנזית בטבריה וראש ישיבת "אור תורה" שליד ציון רבי מאיר בעל הנס; מחבר "תורת הארץ"] שליט"א[9], הגאב"ד[10] דעה"ק[11] טבריא ת"ו והגליל יצ"ו[12].

כוח"ט[13] וכט"ס[14].

יקרת מכתב כתר"ה[15] הגיעני. ואין את האסף עדרי המחשבות [על פי בראשית כט, ז: "לא עת האסף המקנה"] לנצח ולפלפל בהלכה, וקשי עתיקא, [ודברים קשים וישנים (ארמית)] ביחוד שחילוקו דמר,

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 שלו' - שלום
5 החו"ב - החריף ובקי
6 סוע"ה - סיני ועוקר הרים
7 תוי"ר - תורה ויראה
8 מוהר"ר - מורנו הרב רבי
9 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
10 הגאב"ד - הגאון אב בית דין
11 דעה"ק - דעיר הקודש
12 יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
13 כוח"ט - כתיבה וחתימה טובה
14 וכט"ס - וכל טוב סלה
15 כתר"ה - כבוד תורתו רום הדרתו

שאחר שכבר היו כל יושביה בכיבוש לא תלוי עוד חיוב תרומ״ע[16] בהמשך היות כולם עלי׳[17], שע״ז[18] בנוי׳ היא השגתו, לא משמע כן מלשון הרמב״ם[19], שכתב ״ובזמן שכל ישראל שם״. [רמב"ם, הלכות תרומות א, כו: חיוב תרומות ומעשרות מן התורה תלוי בזמן שכל ישראל שם; ובכך תלויה שאלת חיובם בזמן הזה] שמורה על ההמשך לא על הכניסה לבד. ועל שאר דברי פלפול, אשר הגה רוחו הטהור, אין הזמן מוכשר לעיין, ואת כתר״ה הסליחה.

ובנידון הישיבה הקדושה, שכתר״ה[20] שי׳[21] עומד בראשה, [ישיבת "אור תורה" בטבריה, שייסד הרב קליערס בשנת תר"ס] לנהלה ולשגבה בקדושת תורה ויראת ד׳ ברה, תמיהני מי הוא זה אשר ישים לב לקול מלחשי לחישות מטילי מום בקדשים. וב״ה[22] אתמחי גברא [הוחזק האיש (כנאמן) – לשון התלמוד (שבת סא)] כתר״ה בשער בת רבים, [שיר השירים ז, ה] ובודאי יעמדו לימינו כל גדולי דורנו הגאונים הצדיקים יצ״ו, לשמור משמרת הקדש מסח כאשר היתה עד כה. והנני ג״א[23] נטפל לעושי מצוה [על פי מכות ה: מדין "הנטפל לעוברי עבירה" למדו שהנטפל לעושי מצוה כעושה מצוה] לחזק ידיו בקודש. והי׳[24] זה שלו׳ וברכה באה״ר[25], כנה״ר[26] ונפש מיחל ומצפה לתשועת ד׳ על עמו ונחלתו במהרה בימינו בקרוב,

הק׳ אברהם יצחק ה״ק

נ״ב[27]. בטח לבי, שמצד ת״ח[28] עצמם, כת״ר[29] שי׳ והרב ר״נ נ״י[30], שלו׳ אמת יהי׳[31] ביניהם, אם לא יכנסו בענין זה אנשי השוק ויושבי קרנות, [על פי ברכות כח: "ולא שמת חלקי מיושבי קרנות"] המביאים קטיגוריא בין ת״ח, כמו שהדבר מצוי בעוה״ר[32]. ודי׳ ישפת שלו׳ [על פי ישעיהו כו, יב] על עמו ועל יראיו. הנ״ל[33]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי״ה, כרכים א׳-ד׳

---

16 תרומ״ע - תרומות ומעשרות
17 עלי׳ - עליה
18 שע״ז - שעל זה
19 הרמב״ם - רבי משה בן מימון
20 שכתר״ה - שכבוד תורתו רום הדרתו
21 שי׳ - שיחיה
22 וב״ה - וברוך השם
23 ג״א - גם אני / גם אנו
24 והי׳ - והיה
25 באה״ר - באהבה רבה
26 כנה״ר - כנפשו הרמה
27 נ״ב - נכתב בצד (תוספת למכתב)
28 ת״ח - תלמידי חכמים
29 כת״ר - כבוד תורתו
30 נ״י - נרו יאיר
31 יהי׳ - יהיה
32 בעוה״ר - בעוונותינו הרבים
33 הנ״ל - הנזכר לעיל